Alleen de muren van Miriams huis stonden na de brand nog overeind

‘Machteloos keken we toe hoe alles wat we hadden in vlammen opging’

Het enige - en veruit het belangrijkste - wat Miriam (48) en haar man konden redden uit hun brandende huis, waren hun drie kinderen. Binnen een uur ging alles wat ze hadden voor hun ogen letterlijk in rook op. Niet alleen was de materiële schade van de woningbrand enorm, ook emotioneel had deze traumatische ervaring diepe impact op hun gezin, en dan vooral op de kinderen.

“Het gebeurde op de laatste avond van de schoolvakantie, zondag 28 augustus 2016. We hadden een heerlijke zomer achter de rug, de volgende dag zouden onze drie kinderen Thijn, Evi en Sophie - toen twaalf, tien en zeven jaar oud - weer naar school gaan. Hun tassen en Thijns gekafte boeken stonden al klaar in de woonkamer. Het was kwart voor tien ’s avonds en alleen Thijn was nog wakker. Die zat in zijn kamer te gamen, terwijl de meiden inmiddels al sliepen.
Mijn man Edward en ik keken tv en tijdens de reclame deden we nog wat kleine klusjes. Hij gooide buiten een vuilniszak weg en ik ging naar boven om de was te doen. Boven rook ik al een brandlucht, maar ik dacht dat de buren een vuurkorf in de tuin hadden aangestoken. Op het moment dat ik naar buiten keek, hoorde ik ineens Edward beneden roepen: ‘Brand! Brand!’”

Steekvlam

“Edward had van buitenaf een soort ‘gekke mist’ in onze woonkamer gezien. De link met rook had hij niet meteen gelegd, maar toen hij de voordeur opendeed, kwam een steekvlam hem tegemoet. Later bleek dat de lamp die tussen de bank en het raam stond oververhit was geraakt. Die hitte was uitgestraald naar het gordijn en dat had op de een of andere manier vlam gevat. Het vuur verspreidde zich vervolgens heel snel.
Als een speer rende Edward naar boven en samen haalden we meteen de kinderen uit bed. Ik had het vuur toen nog helemaal niet gezien, maar voelde de adrenaline door

Tekst: Renée Brouwer - Foto’s: privébezit

‘Daar stonden we, op blote voeten op straat. De kinderen in pyjama, volledig in paniek’

mijn lichaam gaan. Eenmaal beneden stonden de bank en de gordijnen in de woonkamer al in lichterlaaie. Terwijl we met de kinderen naar buiten vluchtten, zagen we hoe het vuur zich door de woonkamer verspreidde. Het was een kwestie van een paar minuten. Ik belde de brandweer en mijn man waarschuwde de buren. Het was op dat moment allemaal niet te bevatten. Omdat we een open trap hadden en alle ramen openstonden vanwege het warme zomerweer, kwam er extra zuurstof binnen. Daardoor kon het vuur razendsnel naar boven trekken. Buiten zagen we ons huis in vlammen opgaan. En het ergste was: we konden er helemaal niks aan doen. Daar stonden we, op onze blote voeten op straat. De kinderen hadden alleen een pyjama aan. Op weg naar buiten had Edward nog snel onze telefoons mee kunnen grissen. Sophie had haar knuffel in haar hand. Meer hadden we niet. De kinderen waren volledig in paniek. Ze waren enorm geschrokken en doodsbang voor het vuur.

Terwijl Edward met de brandweer sprak, hield ik me bezig met mijn zoon en dochters. Evi stond van de stress zelfs over te geven. Ondertussen ging het nieuws, hoe toepasselijk, als een lopend vuurtje door de buurt en iedereen kwam naar buiten. Ik denk dat er op een gegeven moment wel honderd man naar het vuurspektakel stond te kijken.”

Knallende ramen

“Omdat de brandweer op dat moment nog bij een andere ‘klus’ was, duurde het zeker een halfuur voordat ze bij ons waren. In de tussentijd voelden we ons zo machteloos. Vooral toen we de ramen hoorden knallen en de vlammen naar buiten zagen komen. Het was echt onwerkelijk. De brandweer arriveerde met drie wagens en ▶

harde sirenes. Een paar brandweerlieden begonnen meteen met blussen, de anderen zetten een soort container neer die moest dienen als een soort kantoortje voor de coördinatie. Uiteindelijk was de brand na ongeveer een uur onder controle. Tegen die tijd was er al bijna niks meer over van ons huis. De hele benedenverdieping was helemaal uitgebrand. Het plafond was ernstig beschadigd en de twee bovenverdiepingen hadden zo veel rook- en roetschade opgelopen dat we alles konden weggooien wat er nog stond. Onder strenge begeleiding mochten we heel even naar binnen. Dat was bizar. Met een zaklamp baanden we ons samen met een brandweerman een weg door wat vlak daarvoor nog ons huis was geweest. Het was bloedheet en pikkedonker. In het bed van een van mijn dochters vond ik haar lievelingsknuffel. Hij was helemaal zwart van de rook, maar ik nam hem toch mee. Beter iets dan niets, dacht ik."

'Die ene zwartgeblakerde knuffel nam ik toch maar mee. Beter iets dan niets, dacht ik'

Dakloos

"Daarna schoten Edward en ik direct in de regelmodus. Ik belde mijn zus, die niet zo ver bij ons vandaan woonde, en Edward regelde alles met de salvagecoördinator, de persoon die ons opving. Gelukkig is Edward zelf verzekeringsadviseur en had hij ons goed verzekerd. Wat de schade precies was, wist hij nog niet, maar dat was ook van later zorg. Nadat ik voor ons een slaapplek had geregeld bij mijn zus, ontfermde Edward zich over onze buren. Die hadden door de brand ook rook- en roetschade en moesten voor de zekerheid geëvacueerd worden. Voor hen regelde Edward een overnachting in een hotel. Hij was niet voor niets ook hun verzekeringsadviseur.
Die nacht sliep ik amper. Ik was vooral bezig met het geruststellen van de kinderen. Die waren zo geschrokken van alles wat ze gezien hadden.
De volgende dag brachten we ze ook niet naar school. Ik kon amper geloven dat we ons huis kwijt waren. We hadden helemaal niks meer, dus het eerste wat ik deed, was alle basisdingen aanschaffen zoals tandenborstels, tandpasta, onderbroeken en kleding. Edward nam ondertussen contact op met de gemeente. Het was fijn dat we een paar weken bij mijn zus terecht konden, maar twee gezinnen

in één huis is wel erg druk, dus ik hoopte dat de gemeente iets voor ons kon regelen. Helaas ging dat niet zo makkelijk. Of beter gezegd: de gemeente kon helemaal niks voor ons betekenen. Ze konden ons geen tijdelijke woning aanbieden en we moesten zelf maar een oplossing bedenken. Wanhopig plaatsten we een oproep op sociale media, maar ook dat leverde niks op. Gelukkig vonden we via de orthodontist van mijn zoon een woning die in de buurt te koop stond. De eigenaars woonden in het buitenland en waren zo lief om hun huis aan ons te verhuren tot het verkocht was. Zelf hadden ze ook drie kinderen en al hun meubels stonden er nog, dus voor ons was het de perfecte oplossing."

Professionele hulp

"Hoewel onze kinderen zwaar getraumatiseerd waren, brachten we ze de tweede dag wel naar school. Dat leek ons in overleg met de schoolleiding het beste. Via de huisarts regelden we ondertussen professionele hulp voor de kinderen. Binnen een paar dagen konden we terecht bij een traumacentrum, waar een heel team voor ons klaarstond. Omdat ze alle drie, maar vooral onze oudste dochter Evi, veel herbelevingen hadden van de brand, kregen ze EMDR-therapie. Die is bedoeld voor mensen die een traumatische gebeurtenis hebben meegemaakt. Door onder begeleiding van een psycholoog de gebeurtenis in gedachten steeds opnieuw te beleven, wordt het natuurlijke verwerkingsmechanisme in de hersenen gestimuleerd. Zo verliest een nare herinnering of trauma haar emotionele lading en krijgt de gebeurtenis een betere plek in het hoofd. Tot onze grote opluchting had deze therapie een zeer positief effect op de kinderen.

De materiële schade van de brand werd vastgesteld door een schade-expert. Die hoefde niet lang na te denken. Toen hij in ons verkoolde huis stond, zei hij meteen: 'Ik hoef niet eens boven te kijken, ik weet al genoeg.' De conclusie was dat in onze woning niks meer te redden viel. De buitenmuren stonden nog overeind, maar daar was alles ook mee gezegd. Echt alles moest vernieuwd worden. Daarom moesten we zo snel mogelijk gaan kijken voor een ▶

> 'De kinderen hadden veel last van herbelevingen, maar traumatherapie hielp gelukkig'

Toename woningbranden

Vorig jaar was er een opmerkelijke stijging van het aantal woningbranden in Nederland waar te nemen. De brandweer moest er bijna 5900 keer aan te pas komen, terwijl dat in 2019 'maar' 5300 keer was. Een mogelijke oorzaak voor deze stijging is het feit dat mensen sinds de coronacrisis vaker thuis werken en er dus meer en vaker gebruik wordt gemaakt van de elektrische apparaten in huis. Vorig jaar eisten woningbranden in totaal 32 dodelijke slachtoffers. Ongeveer één op de drie woningbranden wordt veroorzaakt door een defect huishoudelijk apparaat, of verkeerd gebruik daarvan. Keukenapparaten, wasautomaten en droogtrommels zijn vaak de boosdoener. Onvoorzichtigheid bij roken is een andere belangrijke oorzaak van woningbranden. Brandstichting komt ook verrassend vaak voor: van meer dan tien procent van de woningbranden is dat de oorzaak. In een kwart van de gevallen is niet meer te achterhalen hoe de brand precies is ontstaan.
Relatief gezien breekt er vaker brand uit in appartementen dan in eengezinswoningen. De brandweer wijst erop dat goede rookmelders - en een juiste installatie daarvan, op de juiste plekken in huis - levens kunnen redden.

Bronnen: CBS, Instituut Fysieke Veiligheid

nieuwe keuken, vloeren en badkamer. Ons hoofd stond er helemaal niet naar, maar onze verzekering wilde eerst alle offertes binnen hebben, voordat ze het exacte schadebedrag konden vaststellen. Daarin zou ook een budget worden opgenomen voor het kopen van nieuwe spullen. We kregen een voorschot voor de eerste benodigdheden. Daarna duurde het nog een tijdje voor de rest daadwerkelijk uitbetaald kon worden. Achteraf was het een beetje gekkenwerk. Het moest allemaal vlug, waardoor we eigenlijk niet precies meer wisten wat we nou eigenlijk uitgezocht hadden."

Vier kleine doosjes

"En dan moest ons huis ook nog leeggehaald worden. In speciale beschermingspakken mochten we door onze woning lopen, op zoek naar spullen waar we misschien nog iets mee konden. In totaal verzamelden we vier kleine doosjes aan spullen bij elkaar. Die werden naar een speciaal bedrijf gestuurd om grondig schoongemaakt te worden. De rest van onze bezittingen eindigde op een zwarte hoop in een grote container op straat. Toen ik ernaar stond te kijken, werden de emoties me even te veel. Ik realiseerde me dat een bank en een tafel zo weer opnieuw gekocht konden worden, maar alle foto's, knutselwerkjes en babypakjes van de kinderen niet. Het was vreselijk om al onze spullen zo verbrand te zien.
Onze woning was na een halfjaar helemaal hersteld. Op de vensterbanken na was alles gestript en vernieuwd. Al die tijd hadden we in ons tijdelijke huurhuis gewoond. Ik was heel blij om weer terug te zijn, maar ergens voelde het ook gek. Niks herinnerde me nog aan hoe het was geweest. Daar kwam nog bij dat onze meiden, ondanks hun EMDR-therapie, veel angst hadden opgebouwd voor ons huis. Ze wilden er liever niet meer wonen.
In samenwerking met hun therapeut bouwden we daarom hun hernieuwde 'kennismaking' met ons huis heel langzaam op. De eerste paar keer reden we er bijvoorbeeld alleen maar voorbij, de keren daarna stopten we voor het huis en zo gingen we steeds een stapje verder. Net zolang tot ze weer naar binnen durfden."

> 'Een bank en een tafel kun je zo opnieuw kopen, maar alle dierbare foto's, knutselwerkjes en babypakjes niet'

Voorzichtiger

"Inmiddels is die rampzalige avond bijna vijf jaar geleden. De kinderen zijn nu zeventien, vijftien en twaalf jaar en het gaat met alle drie gelukkig goed. Dankzij de EMDR-therapie hebben ze de gebeurtenis een plekje kunnen geven.
Zelf heb ik de brand ook goed verwerkt. Het blijft gek dat het zó snel zó erg uit de hand heeft kunnen lopen. Die lamp stond al vijftien jaar tussen de bank en het raam. Maar ik denk niet dat we het hadden kunnen voorkomen. Sommige dingen gebeuren nou eenmaal, daar kun je niks tegen doen. Door dit alles ben ik wel wat voorzichtiger geworden. Ik heb lange tijd geen kaarsjes aan gehad in de woonkamer, maar een paar jaar geleden wilde ik het toch weer eens proberen. Sindsdien brand ik af en toe wel wat kaarsjes, maar als ik even naar boven moet, blaas ik alles direct weer uit. Ook de droger gaat niet aan als er niemand thuis is. Ik wil het risico gewoon nooit meer lopen.
Als we nu een tegenvaller hebben, zeggen we vaak gekscherend: 'Ach joh, brand is erger.' Tja, wat dat betreft zijn we echt anders naar dingen gaan kijken.
Godzijdank waren we er op tijd bij en is het alleen bij materiële schade gebleven. Ja, hoe erg het ook was, uiteindelijk ging het alleen om spullen en daar ben ik dankbaar voor. Ik besef heel goed dat niet iedereen dat kan zeggen na een brand." ■